

דוח מבקר המדינה 2008 כולל 63 פרקים העוסקים בפעילותם של משרדי הממשלה והגופים הציבוריים במדינת ישראל. היקפו הרחב של הדוח - המצטרף לדוחות נוספים העוסקים במערכת הביטחון, בשלטון המקומי, במימון מפלגות ומערכות בחירות בהן ה"פריימריז", ולדוחות בנושאים מיוחדים - מצביע על המשך המגמה של הרחבת פעילות משרד מבקר המדינה, הן מבחינת תוכני הביקורת והן מבחינת מספר הגופים המבוקרים. מגמה זו תימשך גם בשנים הבאות, בהתאם למדיניות משרד מבקר המדינה ובהמשך להחלטת ועדת הכספים של הכנסת על הגדלת כוח האדם המקצועי במשרד.

הנושאים שמשרד מבקר המדינה עוסק בהם נוגעים לכל היבטי החיים של תושבי המדינה ולכלל האוכלוסיות המתגוררות בה. במסגרת זו הקדיש השנה המשרד מאמצים לבדיקת **ההיערכות הלאומית להתמודדות עם מחסור בחשמל**. הביקורות שנערכו בתחום זה העלו ליקויים חמורים שבעטיים נקלע משק החשמל למשבר שילך ויחרף בשנים הקרובות. חובתם של הממשלה ושל כל גורמי הביצוע העוסקים בנושא לפעול בהקדם ליישום ההחלטות בנושא זה ולתיקון הליקויים.

תחום **המחשוב ומערכות המידע בשירות הציבורי** נוגע במישרין לשירות שנותנת המדינה לאזרחיה. משרד מבקר המדינה בחן השנה כמה היבטים של תחום זה, ותוצאות הביקורת מוצגות בפרקים העוסקים בנושאים האלה: פרויקט "ממשל זמין", שנועד לאפשר ביצוע תשלומים ומתן שירותים ממשלתיים באמצעות האינטרנט; הגנת הפרטיות ובאבטחת המידע במאגרי מידע ממשלתיים; ופעילות יחידת שירות עיבודים ממוכנים (שע"ם) שברשות המסים בישראל.

נושא אכיפת החוק קיבל השנה ביטוי מיוחד בשני דוחות מקיפים. הראשון עוסק **במאבק בארגוני הפשיעה** ובהתמודדות גורמי אכיפת החוק במדינה עם האתגרים בתחום זה ושיתוף הפעולה ביניהם. דוח נוסף עוסק בתופעות **הבנייה הבלתי חוקית והפלישה לקרקעות המדינה**, הפוגעות בעתודות הקרקע המצומצמות של המדינה ובאמון הציבור במערכות אכיפת החוק.

חובתה של המדינה לטפל באוכלוסיות חלשות בחברה הזקוקות לשירותיו של המגזר הציבורי. משרד מבקר המדינה משקיע, מדי שנה, משאבים רבים לבדיקת טיפולה של המדינה באוכלוסיות אלו. הפרקים העוסקים בהקצאת דיור ציבורי לזכאים על ידי משרד הבינוי והשיכון; הקצאת מכשירי שיקום וניידות לנכים; בינוי כיתות לימוד במזרח ירושלים; שירותי חינוך ורווחה במשרד החינוך; היבטים בפעילות רשתות גני הילדים במגזר החרדי; דיור לעולים חדשים; ומעונות לאנשים עם פיגור שכלי - מצביעים, לצערנו הרב, על ליקויים משמעותיים בטיפול של המדינה באוכלוסיות החלשות.

חובתם של הגופים המבוקרים היא לפעול בדרך מהירה ויעילה לתיקון הליקויים שהועלו בדוחות מבקר המדינה. מדיניות מבקר המדינה היא לבצע **ביקורות מעקב** לבדיקת תיקון הליקויים, ועל פיה בוצעו השנה ביקורות מעקב בנושאים האלה: ההתמודדות עם תאונות הדרכים; ניגודי עניינים בשל קרבת משפחה בין עובדים במשרדי ממשלה שונים; מינויים וקידום עובדים במשרד החוץ; תהליכי הפרטה של מעונות לאנשים עם פיגור שכלי וסדרי הבקרה על מעונות אלה; רישוי מתקנים היוצרים קרינה אלקטרומגנטית בתדרי רדיו והפיקוח עליהם; הבקרה על תשלומים לזכאים שנעשים בסיוע מערכות ממוחשבות; נוכחות עובדים ותשלומים עבור שעות נוספות

וכוונות ברשות השידור; פעילות בנק החקלאות; פעילות האגודה לתרבות הדיור. מקצת הביקורת הצביעו על תיקון הליקויים שנתגלו, ובמקצתן נמצא, לצערנו, שהליקויים טרם תוקנו.

הדוח משקף את המשך הקשר האמיץ שבין הכנסת, ובעיקר ועדת הכנסת לענייני ביקורת המדינה, לבין משרד מבקר המדינה, ונכללו בו כמה דוחות שהוכנו לבקשת הכנסת והוועדה. כאלה הם הפרק העוסק בשירותי קבורה ובמצוקת הקבורה בגוש דן, הפרק העוסק בפינוי כפר שלם ודוח המעקב העוסק במעונות לאנשים עם פיגור שכלי. משרד מבקר המדינה ימשיך, כמובן, בשיתוף פעולה פורה זה.

דוח רחב יריעה זה עוסק כאמור נושאים רבים ומגוונים. הכנתו הצריכה מאמץ רב של כל עובדי משרד מבקר המדינה, אשר עמלו על הכנתו בקפדנות, ביסודיות, במקצועיות ובשוויוניות. ברצוני להודות לכל עובדי המשרד על תרומתם שאפשרה את פרסומו של דוח משמעותי זה.

מיכה לינדנשטראוס, שופט (בדימ')

מבקר המדינה

ונציב תלונות הציבור

ירושלים, אייר התשס"ט

מאי 2009